

Yritysvastuuraportti 2019

Raisio Oyj

Terveellistä ja vastuullista ruokaa Raisiosta

Raisio on kansainvälinen yhtiö, joka keskittyy terveelliseen ja vastuullisesti tuotettuun ruokaan sekä kalanrehuihin. Raision tuotteissa korostuvat hyvinvointi, terveellisyys, maku ja kestävä kehitys. Vahva osaamisemme ja into kehittää uutta varmistavat kannattavan kasvun. Raision osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä ja sillä on noin 36 000 osakkeenomistajaa. Vuonna 2019 konsernin liikevaihto oli 236 miljoonaa euroa ja liiketulos 27 miljoonaa euroa. Henkilöstöä on noin 320.

Raision tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa ja yhtiöllä on toimintaa kaikkiaan kymmenessä maassa. Konsernin pääkonttori sijaitsee Raisiossa Lounais-Suomessa. Benecol-tuotteiden tärkeimmät markkinat ovat Suomi, Iso-Britannia, Puola, Irlanti ja Belgia. Suomessa Raision tunnettuja brändejä ovat Benecolin lisäksi Elovana, Sunnuntai, Torino, Nalle ja Benella. Itä-Euroopassa Raisio myy kauratuotteita Nordic-brändillä. Kalanrehujen tärkeimmät markkina-alueet ovat Suomi ja Luoteis-Venäjä. Lisäksi Raisio myy kauratuotteita teollisuus- ja leipomoasiakkaille erityisesti Suomessa ja Euroopassa.

**Ruokaa suurella sydämellä.
Terveyttä meille ja maapallolle.**

Sisällysluettelo

Toimitusjohtajalta.....	3	Hiilineutraalius ja energiatehokkuus.....	22
		Materialitehokkuus	23
		Vesi.....	24
Hyvän ruuan ohjelma 2019 - 2023	4	Kestävä ruokaketju.....	25
Hyvän ruuan ohjelman teemat	5	Hyvänmakuiset tuotteet	
Hyvän ruuan ohjelman ensimmäisen		vastuullisista raaka-aineista.....	27
vuoden saavutukset	6	Sertifiointit varmistavat vastuullisuutta	27
Ympäristöystävälliset pakkaukset	7	Raision rehut edistävät kestävää kalanviljelyä	28
Mitä tarkoitamme		Ihmisoikeuksien kunnioittaminen.....	28
ympäristöystävällisillä pakkauksilla?.....	9		
Terveellinen ruoka	10	Vastuullisuuden lähtökohdat	30
Terveellisiä uutuuksia.....	12	Toimintaperiaatteet ja politiikat luovat pohjan	
Pitkäjänteinen työ jatkuu	13	vastuullisille toimintatavoille	31
Raision tuotantolaitosten sertifiointit.....	14	Toiminnan eettisyyteen ja lainmukaisuuteen	
Tuoteturvallisuus etusijalla	14	liittyvä neuvonanto	31
Riskit	14	Taloudellinen vastuu	31
Yhteistyö järjestöjen kanssa.....	14	Raision taloudellisen arvon jakautuminen.....	32
		Raision arvoketju	33
Terveellisen ruuan ammattilaiset	15	Avoim yhteistyö sidosryhmien kanssa	34
Jatkuvaa työkyvyn ja osaamisen kehittämistä	17	Olenaiset vastuullisuusteemat	35
Tukea terveelliseen elämäntapaan.....	17	Henkilöstö mukana	
Matkalla arvojuhdeksi yritykseksi.....	18	vastuullisuusohjelman tekemisessä.....	36
Ennaltaehkäisyllä parempaa työturvallisuutta	18	Uusi vastuullisuuden johtamismalli	36
Yhteistyö oppilaitosten kanssa	18	Raision jäsenyydet järjestöissä	37
Henkilöstö lukuina	19		
Periaatteet ja riskit.....	19	GRI.....	38
		Raportoimme GRI-standardin mukaisesti	39
Ilmastonmuutos ja hiilineutraalius	20	GRI-sisältöindeksi.....	40
Kumppanit mukaan.....	22		
Riskit	22		

Toimitusjohtajalta:

Vastuullisuus Raision strategian ytimessä

Raisiossa vastuullisuus on osa strategiaa ja jokapäiväistä työtämme. Raision tarkoitus **"ruokaa suurella sydämellä, terveyttä meille ja maapallolle"** ohjaa toimintaamme. Olemme tehneet kestävästi tuotettua, terveellistä, laadukasta ja turvallista ruokaa jo yli kahdeksankymmentä vuotta, mutta uskomme yhä jatkuvaan parantamiseen. Siksi olemme asettaneet kunnianhimoiset tavoitteet vastuullisuustyöllemme.

Vuosi 2019 oli uuden vastuullisuusohjelmamme eli Hyvän ruuan ohjelman ensimmäinen vuosi. Aloitimme matkan vastuullisuuden edelläkävijäksi lukuisilla konkreettisilla teoilla. Työmme tuloksista kerromme tässä yritysraportissa.

Raisio on sitoutunut YK:n Global Compact -vastuullisuusaloitteeseen ja sen kymmeneen periaatteeseen, jotka koskevat ihmisoikeuksia, työsäädöksiä, ympäristöä ja lahjontaa. Jatkamme näiden periaatteiden edistämistä omassa toiminnassamme ja arvoketjussamme. Työmme tukee myös YK:n kestävä kehityksen tavoitteita, kuten vastuullista kuluttamista ja tuotantoa, ilmasto vaikuttamista, vesistöjen hyvinvointia ja terveellistä elämää.

Sitoutunut henkilöstö ja avoin yhteistyö sidosryhmien kanssa ovat vastuullisuustyön onnistumisen keskiössä. Jatketaan yhdessä työtä yhä vastuullisemman ruuan hyväksi.

Pekka Kuusniemi

Toimitusjohtaja
Raisio Oyj

HYVÄN RUUAN OHJELMA 2019 - 2023

Hyvän ruuan ohjelma 2019 - 2023

Raision tarkoitus ”**Ruokaa suurella sydämellä, terveyttä meille ja maapallolle**” ohjaa ja innostaa meitä vastuulliseen toimintaan. Vastuullisuusohjelmamme eli Hyvän ruuan ohjelma 2019 - 2023 on osa yhtiön Terveellisen kasvun strategiaa, jonka yhtenä tavoitteena on olla vastuullisuuden edelläkävijä. Hyvän ruuan ohjelma määrittelee tavoitteet ja toimenpiteet vastuullisuustyöllemme. Se kiteytyy viiteen teemaan, joissa haluamme kasvaa vastuullisuuden edelläkävijäksi vuoden 2023 loppuun mennessä.

Ohjelma asettaa kunnianhimoiset tavoitteet Raision vastuullisuustyölle ja sen toteuttaminen aloitettiin vuoden 2019 alussa. Hyvän ruuan ohjelma laadittiin sidosryhmä-analyysin pohjalta Raision eri toimintojen yhteistyönä.

HYVÄN RUUAN OHJELMAN TEEMAT:

1. Ympäristöystävälliset pakkaukset
2. Ilmastomuutos ja hiilineutraalius
3. Terveellinen ruoka
4. Terveellisen ruuan ammattilaiset
5. Kestävä ruokaketju

Hyvän ruuan ohjelman ensimmäisen vuoden saavutukset

Ympäristöystävälliset pakkaukset

- Kierrätysohjeet pakkauksiin
- Useita koeajoja kartonki-pohjaisilla materiaaleilla
- Yhteistyö pakkausmateriaali-toimittajien, tutkimuslaitosten ja alihankkijoiden kanssa

Tavoite 2023:

**EI MUOVIPAKKAUKSIA,
100 % KIERRÄTETTÄVYYS**

Ilmastonmuutos ja hiilineutraalius

- Vaihtoehdot Nokian myllyn hiilineutraaliksi energiaratkaisuksi
- Uudet etäkokouslaitteet neuvotteluhuoneissa
- Alihankkijayhteistyö: infokirje ja kysely energiaratkaisuista lähetetään 1/2020

Tavoite 2023:

**100 % HIILINEUTRAALI
OMA TUOTANTO**

Terveellinen ruoka

- Raision terveellisen ruuan kriteeristö päivitetty
- Terveellisiä uutuuksia, mm. Elovana-välipalakeksit 100 % kauraa
- Kaikki Elovana-pikapuurot täyttävät Sydänmerkki-kriteerit

Tavoite 2023:

**80 % TUOTTEISTA
TERVEELLISIÄ VAIHTOEHTOJA**

Terveellisen ruuan ammattilaiset

- Koulutuksia esimiehille, arvotyöpajat
- Terveellisen ruuan verkko-koulutus ja ravitsemusluennot
- Terveyttä meille -päivät
- Mahdollisuus vapaaehtoistyöhön

Tavoite 2023:

**ERINOMAINEN TYÖNTEKIJÄ-
KOKEMUS JA TERVEELLINEN
ELÄMÄNTAPA**

Kestävä ruokaketju

- Vastuullisuus mukaan toimittajien riskiarviointiin ja auditointiprosessiin
- Roadmap sertifioitujen raaka-aineiden käyttöön ja palmuöljyn vähentämiseen
- Ihmisoikeuskoulutus ja -työpaja
- Tavarantoimittajien eettisten periaatteiden käytön täsmennys

Tavoite 2023:

**TOIMITUSKETJUN VASTUUL-
LISUUS JA SITOUTUMINEN
IHMISOIKEUSIIN**

YMPÄRISTÖ- YSTÄVÄLLISET PAKKAUKSET

Ympäristöystävälliset pakkaukset

Edistämme ympäristöystävällisten pakkausten käyttöä. Tavoitteenamme on luopua kuluttajatuotteissa muovipakkausten käytöstä ja varmistaa kaikkien kuluttajapakkausten kierrätettävyyden vuoden 2023 loppuun mennessä.

Pakkauksen tehtävänä on suojata sekä varmistaa tuotteiden säilyvyys ja turvallisuus. Kuluttajat toivovat ympäristöystävällisiä ja helposti kierrätettäviä tuotepakkauksia. Vuonna 2019 aloitimme matkan kohti muovipakkausista luopumista. Ensimmäisiä askeleitamme olivat materiaalien kierrätettävyyden ja kartonkipohjaisten pakkausvaihtoehtojen kartoittaminen.

Vuoden 2019 alussa teimme laajan kartoituksen pakkausmateriaalien kierrätettävyydestä markkinoillamme. Selvitys osoitti, että kuluttajien mahdollisuudet kierrättää pakkauksia vaihtelevat eri markkinoilla. Kuluttajat pystyvät esimerkiksi palauttamaan Benecol-tehojuomapullot muovin-

keräyspisteisiin Suomessa, mutta eivät Isossa-Britanniassa. Pyrimme löytämään kaikilla markkinoilla kierrätettäviä pakkausvaihtoehtoja.

Rakensimme yhteistyötä tutkimuslaitosten, pakkausvalmistajien ja paperiteollisuuden kanssa uusien kartonkipohjaisten pakkausvaihtoehtojen löytämiseksi tuotteillemme. Pakkausten muutosprosessit ovat pitkiä, emmekä tingi tuotteiden laadusta tai turvallisuudesta. Teimme useita koeajoja kierrätettävillä kartonkipohjaisilla materiaaleilla. Koeajojen jälkeen tuotteille tehdään säilyvyys- ja rasiustestit, joilla varmistetaan pakkausmateriaalien soveltuvuus ja turvallisuus.

Osana pakkausten ympäristöystävällisyyttä vältämme turhaa pakkauksista ja ylisuuria pakkauksia. Siksi tutkimme myös mahdollisuuksia vähentää muovin määrää nykyisissä pakkauksissamme.

Päivitimme sisäisen ohjeistuksen kuluttajapakkaustemme kierrätysohjeista ja -merkinnöistä. Uudet kierrätysmerkinnät ovat helposti ymmärrettäviä ja niissä kerrotaan selkeästi, miten kuluttaja voi pakkauksen kierrättää. Ohjeistuksen mukaisia kierrätysmerkintöjä päivitetään pakkaus uudistusten yhteydessä.

HYVÄN RUUAN
OHJELMAN
TAVOITTEEMME
2023

Luovumme kuluttajatuotteiden muovipakkausista.

Kaikki kuluttajapakkaustemme ovat kierrätettäviä.

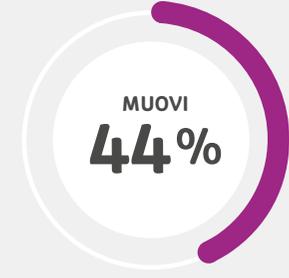
Haluamme olla ympäristöystävällisesti pakattujen ruokien edelläkävijä.

Kuluttajapakkauksista
kierrätettäviä 2019

Kuluttajatuotteiden
pakkausmateriaalit 2019

Mitä tarkoitamme ympäristöystävällisillä pakkauksilla?

1.

Luovumme muovipakkausten käytöstä. Pyrimme löytämään pakkausvaihtoehtoja, joissa ei ole muovia tai muovia käytetään vain pinnoitteena ja ne sopivat kartonkikierrätykseen.

2.

Suosimme kartonki-pohjaisia pakkauksia.

3.

Pakkausten kierrätys-merkinnät ovat selkeät ja pakkaukset ovat helposti kierrätettäviä.

4.

Optimoimme pakkaus-kokoja ja vähennämme muovin käyttöä.

5.

Pakkausten tulee olla helppokäyttöisiä ja suojata tuotetta hyvin.

TERVEELLINEN RUOKA

Terveellinen ruoka

Raisio keskittyy strategiansa mukaisesti terveelliseen ja hyvänmakuiseen ruokaan. Vuoden 2019 lopussa 77 (69) prosenttia Raision kuluttajatuotteista oli terveellisiä vaihtoehtoja omista tuoteryhmissään.

Raision näkemys terveellisestä ruuasta pohjautuu ravitsemustieteen vahvistamiin ja yleisesti hyväksytyihin käsityksiin. Kehittäessämme terveellisiä tuotteita pyrimme mahdollisimman hyvään kokonaisuuteen maun ja terveyden kannalta. Kiinnitämme erityistä huomiota tuotteiden hyvään makuun, täysjyväviljan ja kuidun määrään, rasvan laatuun sekä sokerin ja suolan määrään.

Tuotekehityksen tueksi olemme määritelleet kaikille tuoteryhmille terveellisyyskriteerit, joissa huomioidaan kussakin tuoteryhmässä terveyden kannalta olennaiset asiat. Päivitimme kriteerit vuonna 2019 ja huomioimme aiempaa vahvemmin kaikkien Raision markkinoiden paikalliset ravitsemussuosittukset

ja -määritelmät, kuten Sydänmerkki- ja Nutri-Score-vaatimukset. Teimme muutoksia esimerkiksi annospikapurojen terveellisyysvaatimuksiin ja päivitimme ne vastaamaan muuttuneita Sydänmerkki-kriteerejä. Annospikapurojen terveellisyttä arvioidaan nykyisin valmispurojen kanssa samoilla kriteereillä eli ravintoarvoja tarkastellaan valmiista puurosta eikä kuiva-aineista.

Kuluttajatuotteistamme 77 prosenttia oli terveellisiä vaihtoehtoja omista tuoteryhmissään vuoden 2019 lopussa. Edellisenä vuonna terveellisyyskriteerimme täytti 69 prosenttia kuluttajatuotteista. Parannus johtui osittain annospikapurojen terveellisyyskriteerien muutoksesta ja osittain terveellisten uutuustuotteiden lanseeruksesta.

Kuluttaja-
tuotteistamme
vähintään
80%

on terveellisiä
vaihtoehtoja
omissa tuote-
ryhmissään
vuonna 2023.

Teemme
aidosti
terveellistä
ruokaa.

HYVÄN RUUAN
OHJELMAN
TAVOITTEEMME
2023

Terveellisiä uutuuksia

UUDET 100 % KAURAA SISÄLTÄVÄT ELOVENA- VÄLIPALAKEKSIT

Elovena-välipalakeksit

Vuoden 2019 aikana kehitimme suosittujen Elovena-välipalakeksien reseptejä ja toimme uutuusmakuja kauppojen hyllyille. Uudistuneiden ilman vehnää leivottujen Elovena-välipalakeksien viljaraaka-aineena on sataprosenttisesti kauraa. Paransimme myös keksien sisältämän rasvan laatua korvaamalla margariinin rypsiöljyllä ja vähensimme sokerin määrää. Jatkamme Elovena-välipalakeksi-valikoiman uudistamista vuonna 2020.

Benecol-jogurtit

Benecol-jogurtit uudistuivat vuonna 2019 ja nyt yksi purkki päivässä sisältää kolesterolin alentamiseen tarvittavan määrän kasvistanoliesteriä. Lisäsimme Benecol-jogurtteihin makuvaihtoehtoja ja paransimme rakennetta täyteläisemmäksi.

UUDISTUNEET BENECOL- JOGURTIT: YKSI PÄIVÄSSÄ RIITTÄÄ ALENTAMAAN KOLESTEROLIA

Elovena Kaurajauhis

Elovena Kaurajauhikselle myönnettiin Sydänmerkki heti, kun sen saaminen tuli kasviproteiiniinvalmisteille mahdolliseksi vuonna 2019. Elovena Kaurajauhis on aidosti terveellinen, runsaskuituinen, vähärasvainen ja runsaasti proteiinia sisältävä vaihtoehto. Kasviproteiiniinvalmisteiden terveellisyydessä kiinnitetään huomiota niiden sisältämään rasvaan ja sen laatuun sekä suolan määrään.

Pitkäjänteinen työ jatkuu

Terveellisten tuotteiden kehittäminen on pitkäjänteistä työtä. Raisio aloitti määrätietoisesti ja systemaattisesti tuotteiden terveellisyden tarkastelun vuonna 2016. Silloin kuluttajatuotteista 63 prosenttia oli terveellisiä vaihtoehtoja omissa tuoteryhmissään. Neljän vuoden aikana yhtiön tuotekokonaisuutta on muokattu vuosittain terveellisemmäksi ja nyt

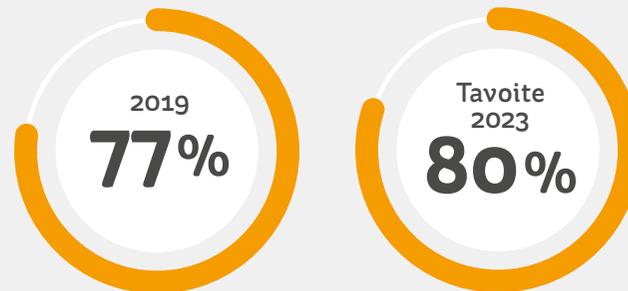
saavutimme jo 77 prosentin terveellisten tuotteiden osuuden. Suurin osa uutuustuotteista on terveellisiä ja lisäksi olemme muokanneet olemassa olevia tuotteita muun muassa suolaa ja sokeria vähentäen.

Raision valikoimassa on kolesterolia alentavia Benecol-tuotteita sekä viljapohjaisia Elovena-, Nalle-, Sunnuntai-, Torino- ja Nordic-tuotteita. Yhtiön keskeiset brändit ovat Benecol ja Elovena, joiden brändilu-

paukseen liittyy vahvasti terveellisyys. Lisäksi Raisioaquaun kalanrehuilla tuotetaan terveellistä ja ympäristöystävällistä Benella-kalaa.

Benecol-tuotteet alentavat kolesterolia tutkitusti, tehokkaasti ja turvallisesti. Elovena-tuotteiden hyvät ominaisuudet perustuvat ravitsemuksellisesti monipuoliseen täysjyväkauraan, jossa on ravintoaineita sopivassa suhteessa: hiilihydraatteja, proteiinia, rasvaa, kivennäisaineita ja B-vitamiineja.

Terveellisiä kuluttajatuotteita

RAISION TUOTANTOLAITOSTEN SERTIFIOINNIT

- Laadunhallintajärjestelmä ISO 9001
- Ympäristöjärjestelmä ISO 14001
- BRC- tai FSSC-elintarviketurvallisuus-sertifikaatti kaikilla elintarviketuotantolaitoksilla
- Luomutuotannon sertifikaatti myllyillä
- Kosher-sertifikaatteja kaikilla elintarviketuotantolaitoksilla
- Halal-sertifikaatti Benecol-ainekokke valmistuksessa
- RSPO Supply Chain -sertifikaatti Nokian myllyllä
- Nokian myllyn gluteenittoman kauran tuotannolla Gluteenittoman tuotteen merkki -sertifiointi
- Kalanrehut ASC-vastuullisuussertifikaatin (Aquaculture Stewardship Council) vaatimusten mukaisia

Sertifioinnit ja laatu järjestelmät varmistavat turvallista tuotantoa. Ne takaavat osaltaan muun muassa jäljitettävyyssprosessiemme toimivuuden.

Tuoteturvallisuus etusijalla

Varmistamme tuoteturvallisuutta kaikissa toimitusketjun vaiheissa tuotekehityksestä ja hankinnasta valmistukseen ja jakeluun. Edistämme tuotteiden laatua ja turvallisuutta sertifioinneilla, sisäisillä ja ulkoisilla auditoinneilla, henkilöstön koulutuksella ja tehokkailla omavalvontaprosesseilla. Vuonna 2019 Raision ei tarvinnut toteuttaa yhtään julkista tuotteiden takaisinvetoa. Omissa ja alihankkijoidemme tuotantolaitoksissa tehtiin useita ulkoisia ja sisäisiä auditointeja liittyen sertifiointeihin, tuotelaatuun ja raaka-aineiden jäljitettävyyteen.

Riskit

Raisio on tunnistanut ruuan terveellisyteen liittyväksi riskiksi kuluttajien

kohtaaman erilaisten ravitsemusviestien tietotulvan, joka voi aiheuttaa epätietoisuutta terveellisistä valinnoista. Siksi Raisio viestii ravitsemuksesta ja tuotteiden terveellisyydestä vastuullisesti ravitsemussuosituksia noudattaen.

Yhteistyö järjestöjen kanssa

Raisio tekee yhteistyötä useiden sydänterveyttä edistävien organisaatioiden kanssa, kuten European Atherosclerosis Society, Heart UK:n ja Suomen Sydänliiton kanssa.

Raisio ja Suomen Urheiluliitto (SUL) jatkoivat pitkäaikaista yhteistyötään lasten ravitsemus- ja liikuntakasvatuksessa. Elovena Voimapäiviä järjestettiin alakouluissa ympäri Suomea.

TERVEELLISEN
RUUAN
AMMATTILAISET

Terveellisen ruuan ammattilaiset

Raision strateginen tavoite on olla houkutteleva työnantaja. Edistämme tavoitteellisesti henkilöstömme osaamista ja työkykyä sekä tuemme terveellisessä elämäntavassa. Vuoden 2019 painopisteitä olivat yhteisen yrityskulttuurin vahvistaminen, yhteisten toimintatapojen kehittäminen ja arvotyöskentely.

Hyvän ruuan ohjelman Terveellisen ruuan ammattilaiset -hankkeen tavoitteena on erinomainen työntekijäkokemus ja henkilöstön terveellisen elämäntavan tukeminen. Vuonna 2019 keskityimme Raision yhtenäisen yrityskulttuurin vahvistamiseen ja Raision tarkoituksen mukaiseen toimintaan. Edistimme työhyvinvointia useilla työkykyyn ja aikaansaamiseen liittyvillä koulutuksilla, esimiesvalmennuksilla sekä projektitoiminnan kehittämisellä.

Yhtenäisen yrityskulttuurin avaintekijöitä ovat yhteiset toimintatavat

ja -prosessit. Kehitimme niitä muun muassa useilla esimiesvalmennuksilla, joissa aiheina olivat muun muassa vaikeiden asioiden puheeksi ottaminen ja työyhteisötaidot. Raisio tekee määrätietoista työtä hyvän ja reilun esimiestyön eteen.

Terveellisen ruuan ammattilaiset -hanketiimi kokoontui kolme kertaa. Lisäksi Suomen henkilöstön työhyvinvointiryhmä kokoontui useita kertoja kehittämään muun muassa työterveyteen ja hyvinvointiin liittyviä asioita.

Jatkuvaa työkyvyn ja osaamisen kehittämistä

Henkilöstöstä 80 prosenttia vastasi keväällä 2019 tehtyyn henkilöstötutkimukseen. Tutkimuksen tulokset viestittiin koko henkilöstölle ja tiimit tekivät niiden pohjalta omat kehittämissuunnitelmansa. Tunnistimme henkilöstötutkimuksen keskeisimmiksi konsernitason kehittämiskohteiksi prosessien ja vastuiden selkeyttämisen sekä viestinnän ja palautteen antamisen edistämisen.

Esimiehet tekivät omasta esimiestyöstään itsearvioinnit, joissa tunnistettujen osaamisen kehittämiskohdeiden pohjalta järjestettiin useita valmennuksia.

Päivitimme henkilöstön työkyvyn ja työkykyjohtamiseen liittyvät prosessit ja toimintaohjeet keväällä 2019 henkilöstöryhmien edustajien kanssa. Uusien prosessien ja ohjeiden tavoit-

teena on tukea vastuullista ja vaativaa ihmisten johtamista sekä huolehtia sujuvasta työnteosta ja ennaltaehkäistä ongelmatilanteita.

Vuonna 2019 kehitimme myös Raision projektitoimintaa. Järjestimme projektien erilaisissa rooleissa toimiville henkilöille räätälöityjä valmennuksia ja aloitimme niiden pohjalta Raision projektityöskentelyn ja -johtamisen toimintamallien määrittelyn.

Jatkoimme jo useita vuosia Raisiossa pidettyjä Insights Discovery -valmennuksia, joiden tavoitteena on antaa yhteinen kieli ihmisten erilaisuuden ymmärtämiseen ja hyödyntää paremmin erilaisia viestintä-, vuorovaikutus-, ja palautteenantamistyyliä.

Koko Raisio osallistui Unelmien työpäivä -tapahtumaan 3.10.2019. Valitsimme päivän teemaksi palautteen ja kannustimme henkilöstöä antamaan palautepostikortteja kollegoilleen. Li-

säksi pyysimme ja saimme palautetta asiakkailta ja yhteistyökumppaneilta. Palautepostikortit jäivät päivän jälkeen pysyviksi työkaluiksi intranettiin hyödynnettäviksi.

Tukea terveelliseen elämäntapaan

Terveelliseen ruokaan keskittyvänä yrityksenä Raisio tukee henkilöstönsä osaamista terveellisestä ravitsemuksesta ja elämäntavoista.

Keväällä 2019 julkaisimme koko henkilöstölle tarkoitetun terveellisen ruuan verkkokoulutuksen, jonka suoritti 43 prosenttia henkilöstöstä. Koulutuksessa opitaan terveellisen ravitsemuksen perusasiat, jotka jokaisen raisiolaisen tulisi tuntea. Lisäksi yhtiön omat ravitsemusasiantuntijat pitivät henkilöstölle koulutuksia muun muassa täysjyväviljojen hyödyistä sekä kolesterolia alentavasta ruokavaliosta.

Järjestimme terveyden teemapäiviä Suomessa, Iso-Britanniassa, Irlannissa ja Puolassa. Niiden aikana henkilöstölle tarjottiin muun muassa kolesterolimittauksia sekä työfysioterapeutin vetämiä liikkuvuus- ja voimatestejä.

Matkalla arvojuhdetuksi yritykseksi

Raision arvojen – rohkeus, reiluus ja innostus – viemistä käytäntöön edistettiin yhteensä 38 arvotyöpajassa, joihin osallistui lähes koko henkilöstö. Työpajoissa keskusteltiin Raision arvojen mukaisesta toiminnasta ja arvojen näkyemisestä jokapäiväisessä työssä sekä tehtiin aloitteita toiminnan kehittämiseksi.

Henkilöstöstä 68 prosenttia suoritti Raision arvoja käsittelevän verkkokoulutuksen, joka on jatkossa osa perehdytysohjelmaa. Arvojen ja johtamisperiaatteiden mukaisesta toiminnasta tehtiin myös itsearviointit osana kehityskeskusteluja ja niitä arvioitiin myös henkilöstötutkimuksessa.

Ennaltaehkäisyllä parempaa työturvallisuutta

Konsernin turvallisuustyön painopisteenä on tapaturmien ennaltaehkäisy. Vuonna 2018 aloitettu ennakoivien

turvallisuustyökalujen käyttöönotto ja turvallisuusmittareiden seuranta auttoivat vähentämään työtaturmia merkittävästi.

Jatkoimme Raision työturvallisuuskulttuurin kehittämistä tavoitteellisesti. Kannustimme henkilöstöä ennakoivien työturvallisuustyökalujen käyttöön ja turvallisuushavaintojen tekemiseen. Turvallisuushavaintoja tehtiin 82 (139) kappaletta ja läheltä piti -tilanteita oli 19 (24) kappaletta. Lisäksi järjestettiin useita turvallisuusvartteja ja -kävelyitä.

Yhteistyö oppilaitosten kanssa

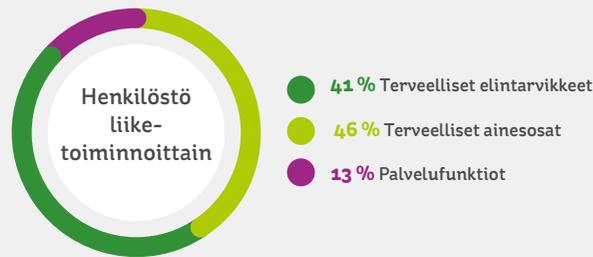
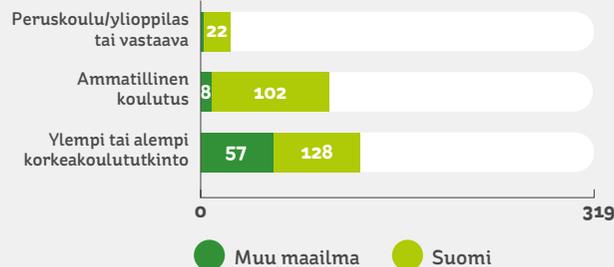
Jatkoimme oppilaitosyhteistyötä Suomessa muun muassa yhteistyöprojekteilla useiden ammattikorkeakoulun opiskelijaryhmien kanssa. Kutsuimme lukiolaisia tutustumispäivään ja järjestimme heille ruuanlaitto-opastusta. Raisio mahdollisti useita harjoittelujaksoja ja opinnäytetöitä ammattikorke- ja yliopisto-opiskelijoille. Lisäksi Raisio jatkoi yhteistyökumppa-

nina kuudes- ja yhdeksäsluokkalaisille suunnatussa Varsinais-Suomen Yrityskylässä. Yrityskylä on peruskoululaisien oppimiskokonaisuus työelämästä, taloudesta ja yhteiskunnasta.

”
Raision arvojen –
rohkeus, reiluus ja
innostus – viemistä
käytäntöön
edistettiin yhteensä
38 arvotyöpajassa.

HENKILÖSTÖTIETOJA

	2019	2018	2017
Henkilöstö vuoden lopussa	319	319	325
josta vakituiset	306	303	314
josta määräaikaiset	13	16	9
josta kokoaikaiset	312	311	318
josta osa-aikaiset	7	8	13
Henkilöstön vaihtuvuus (%)	11	12,8	12,7
Uudet työntekijät	39	38	35
joista Suomessa	26	18	28
joista ulkomailla	13	20	7
Lähteneet työntekijät	31	29	26
joista Suomessa	19	23	19
joista ulkomailla	12	6	7
Henkilöstön keski-ikä	46,3	46,8	47,4
Naisia miehiä (%)	48 52	48 52	42 58
Esimiehistä naisia miehiä (%)	39 61	38 62	34 66
Johtoryhmästä naisia miehiä (%)	33 67	40 60	33 67
Hallituksesta naisia miehiä (%)	33 67	40 60	33 67
Täpaturmat	4	11	15
Täpaturmataajuus milj. työtuntia	5	15	20
Sairauspoissaolot % teoreettisesta työajasta	2,5	2	3
Käydyt kehityskeskustelut (%)	99	90	91
Käydyt kehityskeskustelut (%), mukana 2019 tulleet	91		
Toimitusjohtajan palkan suhde henkilöstön keskiarvopalkkaan	10,5 : 1	8 : 1	10 : 1

Henkilöstön koulutustausta

Henkilöstö lukuina

Vuoden 2019 lopussa henkilöstöstä 21 (22) prosenttia työskenteli Raision ulkomaan yksiköissä. Raision palkat ja palkkiot jatkuvien toimintojen osalta vuonna 2019 olivat 23,7 (23,1) miljoonaa euroa henkilösivukuluineen.

Periaatteet ja riskit

Raision yleisten toimintaperiaatteiden mukaisesti konserni noudattaa Kansainvälisen Työjärjestön (ILO) säädöksiä ja toimintamaidensa paikallisia työehtosopimuksia, työhön liittyviä säädöksiä ja lakeja. Henkilöstöjohtamista ohjaavat myös sisäiset politiikat ja suunnitelmat esimerkiksi osaamisen kehittämisestä, yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta.

Suurimpina riskeinä sosiaalisten ja henkilöstöasioiden osalta Raisio näkee työtäpaturmat sekä osaavan henkilöstön pysyvyyden ja saatavuuden varmistamisen. Riskejä hallinnoidaan kehittämällä työturvallisuuskulttuuria sekä edistämällä tavoitteellisesti työhyvinvointia ja osaamisen johtamista.

ILMASTONMUUTOS JA HIILINEUTRAALIUS

Ilmastonmuutos ja hiilineutraalius

”Terveyttä maapallolle” on osa Raision tarkoitusta ja se ohjaa meitä huomioimaan ympäristövaikutukset kaikessa toiminnassamme. Keskitymme erityisesti tuotannon hiilineutraaliuteen sekä materiaali- ja energiatehokkuuteen.

Raisio huomioi ympäristövaikutukset laajalti toiminnassaan ja keskittyi erityisesti tuotannon hiilineutraaliuteen sekä materiaali- ja energiatehokkuuden edistämiseen. Raision keskeinen ympäristötavoite on hiilineutraali tuotanto vuoden 2023 loppuun mennessä.

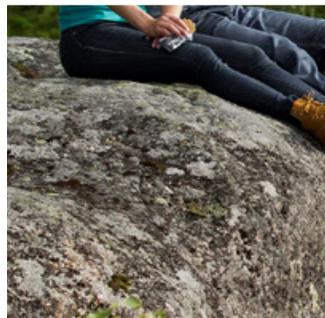
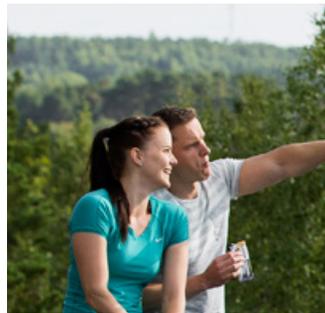
Kaikesta Raisio-konsernin käyttämästä energiasta noin 92 (90) prosenttia tuotettiin hiilineutraalisti vuonna 2019. Yhtiön Raisiossa sijaitseva tehdasalue on ollut hiilineutraali jo vuodesta 2018. Fossiilista energiaa käytettiin ainoastaan Nokian kauramyllyllä, jossa maakaasu on tärkein energianlähde. Kartoitimme hiilineutraaleja vaihtoehtoja Nokian myllyn

uudeksi energiaratkaisuksi vuoden 2019 aikana.

Vuoden 2019 aikana kiinnitimme huomiota työmatkojen ilmastovaikutuksiin ja paransimme etäkokouksien teknistä toimivuutta.

Raisio toimii säädösten ja määräysten mukaisesti. Konsernin toimipisteissä ei ollut ympäristövahinkoja eikä konserni saanut sakkoja tai sanktioita ympäristölainsäädännön rikkomuksista vuonna 2019.

Raisio raportoi omasta tuotannostaan syntyvät ympäristövaikutukset jatkuvien liiketoimintojen osalta. Raisiolla oli vuonna 2019 neljä tuotantolaitosta, jotka kaikki sijaitsevat Suomessa.

HYVÄN RUUAN
OHJELMAN
TAVOITTEEMME
2023

Pyrimme
hiilineutraaliin
tuotantoon
viimeistään
vuonna 2023.

Jatkamme
tavoitteellista
työtämme hiili-
jalanjälkemme
pienentämiseksi.

CO₂e -PÄÄSTÖT JA ENERGIA

CO ₂ e-päästöt	2019	2018	2017
Suorat CO ₂ e-päästöt, tonnia	450	450	250
Välilliset CO ₂ e-päästöt, tonnia	1050	1150	6400
CO ₂ e-päästöt yhteensä, tonnia	1500	1600	6650
CO ₂ e-päästöt, t/tuotetonni	0,01	0,02	0,06
Energia	2019	2018	2017
Energia, 1000 MWh	70	71	69
Uusiutuva energia	37	37	21
Uusiutumaton energia	33	34	48
Energia, MWh/tuotetonni	0,60	0,63	0,58
Sähkö	2019	2018	2017
Sähkö, 1000 MWh	28	29	29
Sähkö, MWh/tuotetonni	0,24	0,26	0,25
Lämpö	2019	2018	2017
Lämpö, 1000 MWh	42	42	40
Lämpö, MWh/tuotetonni	0,35	0,37	0,34

Yhtiön tuotantolaitokset eivät sijaitse suojelluilla luontoalueilla tai korkean biodiversiteetti-arvon alueilla tai niiden välittömässä läheisyydessä. Kaikilla tuotantolaitoksilla on ISO 14001 -ympäristösertifiointi.

Kumppanit mukaan

Raisio edellyttää myös tavarantoinnissaan aktiivista työtä ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Ympäristöasiat huomioidaan Raision tavarantoinnissa eettisissä periaatteissa (Supplier Code of Conduct).

Vuoden 2020 aikana tulemme keräämään tietoa alihankkijoidemme energiaratkaisuista ja tuotteidemme tuotannon aiheuttamista ilmastopäästöistä.

Riskit

Raision merkittävimpiä ympäristöriskejä ovat ilmastomuutoksen vaikutukset esimerkiksi energian hintaan sekä Raision tärkeimpiä raaka-ainei-

den, kuten viljojen, laatuun, saatavuuteen ja hintoihin.

Hiilineutraalius ja energiatehokkuus

Hiilineutraali tuotanto vuoden 2023 loppuun mennessä on Raision tärkein ympäristötavoite. Lisäksi energiatehokkuutta edistetään tavoitteellisesti.

Raisio on mukana Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksessa Suomessa. Yhtiön tavoitteena on vähentää kokonaisenergiankulutusta neljä prosenttia vuoden 2015 tasosta vuoden 2020 loppuun mennessä. Energiankulutuksen tehostamisen lisäksi tavoitteenamme on siirtyä kokonaan hiilineutraaliin energiaan vuoden 2023 loppuun mennessä.

Oman energiantuotannon osuus oli noin puolet Raision kokonaisenergiankulutuksesta vuonna 2019. Raisio tuottaa energiaa Raision tehdasalueen bioenergialaitoksessa.

”

Kaikki Raision
käyttämät
raaka-aineet ovat
uusiutuvia.

JÄTTEET JA KIERRÄTYS

Ei-vaaralliset jätteet	2019	2018	2017
Hyödynnettävät, tonnia	1607	1407	1210
Loppusijoitettavat, tonnia	32	0	2
Vaaralliset jätteet	2019	2018	2017
Hyödynnettävät, tonnia	282	272	256
Loppusijoitettavat, tonnia	45	45	42
Yhteensä	2019	2018	2017
Jätteet yhteensä, tonnia	1966	1724	1510
Jätteet yhteensä, kg/tuotetonni	17	15	13

Materiaalitehokkuus

Raisio liittyi vuonna 2019 ensimmäisen joukossa elintarvikealan materiaalitehokkuuden sitoumukseen Suomessa. Elintarvikealan materiaalitehokkuuden sitoumuksella vähennetään ruoan valmistuksen, jakelun ja kulutuksen ympäristövaikutuksia.

Raision materiaalitehokkuustyön keskiössä ovat uusiutuvista materiaaleista valmistetut pakkaukset, elintarvike- ja ruokahävikin pienentäminen sekä tuotannon sivu- ja jätevirtojen parempi hyödyntäminen. Kaikki nämä toimet yhdessä vähentävät Raision ympäristökuormitusta. Vuoden 2019 aikana kartoitimme mahdollisuuksia

jätevirtojen parempaan hyödyntämiseen ja kehitimme elintarvikejätteen seurantaa.

Kaikki Raision käyttämät raaka-aineet ovat uusiutuvia ja niistä noin 85 prosenttia on kasvipohjaisia. Tarkempi kuvaus yhtiön raaka-aineista löytyy sivulta 27.

Vesi

Raisiossa vettä käytetään muun muassa teollisuushöyryn tuotantoon ja tuotannon prosesseihin. Pääosa Raision käyttämästä vedestä kuluu omaan energiantuotantoon eli teollisuushöyryn tuottamiseen. Teollisuushöyryä käytetään laajasti tuotannoissa sekä rakennusten lämmityksessä. Tuotannoissa vettä käytetään vähäisiä määriä. Koko konsernin osalta veden ominaiskulutus on vain noin 1,5 kuutiota tuotetonna kohti. Veden käyttömääriä seurataan

säännöllisesti ja sen käyttöä pyritään vähentämään entisestään.

Kaikki Raision omat tuotantolaitokset sijaitsevat alueilla, joissa veden riittävyys ja puhtaus ovat hyvällä tasolla. Raision tuotantolaitoksissa käytetty vesi on kunnallisen vedenjakelun kautta tulevaa tekopohjavettä.

Jätevettä syntyy Raision toiminnoissa kohtuullisen pieniä määriä, noin puoli kuutiota tuotetonna kohti. Kaikkien

tehtaiden ja toimitilojen jätevedet johdetaan kunnallisen viemäriverkoston kautta jätevedenpuhdistamolle.

Raision tehdasalueella jätevedet käsitellään ensin omassa jäteveden esikäsittelylaitoksessa. Alhaisesta lähtötasosta huolimatta tavoitteenamme on vähentää jäteveden ominaismäärää viisi prosenttia vuoden 2017 tasosta vuoden 2023 loppuun mennessä.

VESI JA JÄTEVESI

Veden käyttö	2019	2018	2017
Vesi, 1000 m ³	192	167	166
Vesi, m ³ /tuotetonna	1,6	1,5	1,4
Jätevesi	2019	2018	2017
Jätevesi, 1000 m ³	59	52	52
jätevesi, m ³ /tuotetonna	0,50	0,46	0,44

KESTÄVÄ RUOKAKETJU

Kestävä ruokaketju

Teemme määrätietoista työtä toimitusketjumme vastuullisuuden varmistamiseksi. Kestävä ruokaketju rakentuu eettisistä toimintatavoista, ihmisoikeuksien ja ympäristön kunnioittamisesta sekä raaka-aineiden jäljitettävyydestä.

Raision oma toiminta kattaa tuotteidemme arvoketjusta vain pienen osan. Hankinnan vastuullisuuden varmistaminen ja kehittäminen on meille tärkeää, koska toimintamme vastuullisuusriskit liittyvät erityisesti toimitusketjuun.

Keskeiset työkalumme toimitusketjun vastuullisuuden edistämisessä ovat tavarantoimittajien sitouttaminen eettisiin periaatteisiin, toimittajien auditoinnit ja itsearvioinnit, jäljitettävyyden varmistaminen sekä vastuullisuussertifioitujen raaka-aineiden käyttö. Lisäksi käytämme BSCI:n riskimaaluokitusta, joka ohjaa tekemään hankintoja matalan riskin maista.

Edellytämme toimittajien sitoutuvan Raision tavarantoimittajien eettisiin

periaatteisiin (Raisio Supplier Code of Conduct). Vuonna 2019 Raision raaka-aineista, alihankinnasta ja pakkauksista hankittiin arvossa mitattuna 92 (95) prosenttia toimittajilta, jotka ovat kirjallisesti sitoutuneet Raision tavarantoimittajien eettisiin periaatteisiin. Täsmensimme sisäistä ohjeistusta toimittajien sitouttamiseksi tavarantoimittajien eettisiin periaatteisiin ja edellytämme esimerkiksi palveluntuottajilta sitoutumista periaatteisiin jo tarjouspyyntöjen yhteydessä.

Vuoden 2019 aikana lisäsimme vastuullisuusriskiarvioinnin osaksi toimittajien ja alihankkijoiden riskiarviointia ja auditointiprosessia.

Edistämme koko toimitusketjumme vastuullisuutta.

Edellytämme sitoutumista ihmisoikeuksien kunnioittamiseen.

HYVÄN RUUAN
OHJELMAN
TAVOITTEEMME
2023

Hyvänmakuiset tuotteet vastuullisista raaka-aineista

Omien brändituotteidemme raaka-aineista 85 prosenttia on kasvipohjaisia ja 100 prosenttia uusiutuvia. Raa-

ka-aineistamme noin 70 prosenttia on viljoja, kuten kauraa, vehnää ja ruista. Eläinperäisiä raaka-aineita käytämme muun muassa kalanrehuissa ja maitopohjaisissa Benecol-tehojuomissa. Hankimme suurimman osan raaka-aineistamme ja palveluistamme

vastuullisuuden kannalta matalan riskin alueilta, kuten Suomesta ja Keski-Euroopasta. Kaikki Raision alihankijat sijaitsevat Euroopassa.

Viljojen toimitusketju on mahdollisimman lyhyt. Hankimme 96 prosenttia viljoista Suomesta pääosin suoraan viljelijöiltä. Vuonna 2019 käytimme ulkomaista viljaa ainoastaan pastatuotteisiin, joihin tarvitaan vain Suomen ulkopuolella viljeltävää durum-vehnää. Lyhyt toimitusketju takaa viljan jäljitettävyyden ja näkyvyyden alkutuotantoon.

Viljojen lisäksi Raision merkittäviä raaka-aineryhmiä ovat maito, kalajauho ja -öljy sekä öljyt ja rasvat, jotka hankitaan pääosin pitkäaikaisilta kumppaneilta. Pieni osa yhtiön käyttämistä raaka-aineista on saatavilla vain korkeamman riskin maista, ja silloin kiinnitetään erityistä huomiota toimittajan toimintatapoihin ja sertifiointeihin.

Raportoimme brändituotteidemme valmistukseen käytetyt raaka-aineet omasta tuotannostamme ja alihank-

” Tavoitteenamme on vähentää palmuöljyä sisältävien tuotteiden määrää.

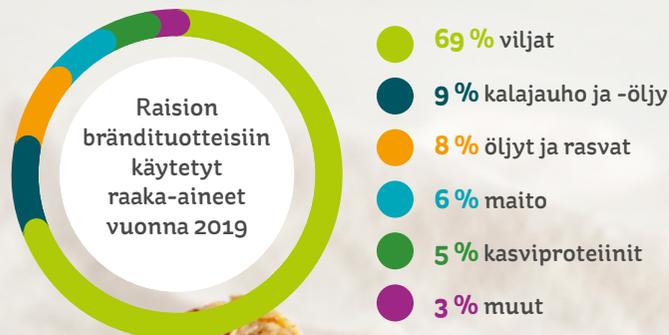
kijoiden osalta. Raisio edellyttää alihankkijoiltaan hankinnan vastuullisuutta ja käytettävien raaka-aineiden jäljitettävyyttä. Kaikki Raision alihankijat sijaitsevat Euroopassa.

Sertifioinnit varmistavat vastuullisuutta

Raisio on tunnistanut, että soijan, palmuöljyn ja kaakaon tuotannossa esimerkiksi työntekijöiden oikeuksiin ja ympäristövastuuseen liittyvät riskit ovat mahdollisia. Raision tavoitteena on hankkia vain vastuullisuussertifioitua soijaa, palmuöljyä ja kaakaota vastuullisesti tuotettujen raaka-aineiden varmistamiseksi. Kaikki Raision

käyttämä soija on ollut vastuullisuussertifioitua vuodesta 2014 ja palmuöljy on ollut sertifioitua vuodesta 2015. Raision käyttämästä kaakaosta ja suklaaraaka-aineista sertifioitua oli 78 prosenttia vuonna 2019.

Raision tavoitteena on myös vähentää palmuöljyä sisältävien tuotteiden määrää. Vuoden 2019 aikana uusimme muutaman Elovena-välipalakeksin reseptiä niin, että palmuöljyä sisältävä margariini korvattiin rypsiöljyllä. Nyt markkinoilla on jo viisi Elovena-välipalakeksimakua, jotka on leivottu ilman palmuöljyä. Jatkamme reseptikehitystä vuonna 2020.

Raision rehut edistävät kestävää kalanviljelyä

Joulukuussa 2019 Raision kalanrehut auditointiin ja ne todettiin ASC (Aquaculture Stewardship Council) -standardin mukaisiksi. ASC-sertifikaatin mukaisuus myönnetään vuodeksi kerrallaan yrityksille, jotka toimivat vastuullisen ja kestävän vesiviljelyn periaatteiden pohjalta. Yrityksen toiminnan tulee olla eettistä, uudistuvaa, tehokasta ja läpinäkyvää.

Baltic Blend -kalanrehumme kiertävät Itämeren ravinteita. Baltic Blend -rehun raaka-aineina käytetään MSC-sertifioituista Itämeren silakoista Suomessa tehtyä kalajauhoa ja -öljyä. MSC:n (Marine Stewardship Council) tavoitteena on muun muassa vähentää ylikalastusta eli luonnonvarojen kestäväntöntä käyttöä. Luonnonvarakeskuksen mukaan Itämeren elinvoimaiset silakka- ja kilohailikannat on todettu kestäviksi, joten lähirehun valmistaminen ei ole haitaksi luonnon kalakannoille.

” Olemme poistaneet Baltic Blend -kalanrehuilla Itämerestä 245 000 kiloa fosforia.

Kun Itämeren alueella kasvatettavia kaloja ruokitaan Baltic Blend -lähirehulla, ravinteet kiertävät eikä niitä tule Itämereen sen ulkopuolelta. Jokainen lähirehulla kasvatettu kalakilo jopa vähentää mereen päätyvää fosforikuormaa: Itämerestä nostetaan kalajauhon valmistukseen käytettävän silakan muodossa saman verran tai enemmän fosforia kuin kalankasvatus aiheuttaa.

Lanseerasimme Baltic Blend -rehun vuonna 2016. Sen jälkeen Itämerestä on rehun raaka-aineeksi käytetyn silakan myötä nostettu pois 245 000 kiloa fosforia. Se on 50 000 kiloa enemmän kuin koko kotimainen kalankasvatus on vastaavana aikana Itämerta kuormittanut. Lisäksi Baltic Blend -rehu vähentää kalankasvatuksen typpikuormitusta merkittävästi.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Raisio-konserni kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien julistusta, Kansainvälisen Työjärjestön (ILO) määrittelemiä

työntekijöiden perusoikeuksia ja UN Global Compact -aloitteen ihmisoikeusperiaatteita. Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on tärkeä osa Raision yleisiä toimintaperiaatteita ja Raision tavarantoimittajien eettisiä periaatteita. Yhtiön riskikartoituksen mukaan mahdolliset ihmisoikeusriskit liittyvät toimitusketjuun. Raision tietoon ei ole tullut yhtiön toimintaan liittyviä ihmisoikeusrikkaita.

Vuoden 2019 aikana lisäsimme henkilöstön osaamista ihmisoikeusasioista kaikille avoimella koulutuksella. Lisäksi hankinnan, lakiosaston ja myynnin henkilöstöä osallistui työpajaan, jossa Raision ihmisoikeusvaikutuksiin ja ihmisoikeuksien huomioimiseen liittyviin toimintatapoihin pureuduttiin syvällisemmin. Työpajan pohjalta sovittiin kehittämiskohteet, joiden työstämistä jatketaan vuoden 2020 aikana. Työpajaan osallistui yli puolet hankinnan henkilöstöstä.

85%

kasvipohjaisia
raaka-aineita

96%

viljasta
suomalaista

100%

vastuullista
palmuöljyä

100%

vastuullista
soijaa

78%

vastuullista
kaakaota

Raision tavarantoimittajien
eettisiin periaatteisiin
sitoutuneiden alihankkijoiden
ja tavarantoimittajien osuus

92%

VASTUULLISUUDEN LÄHTÖKOHDAT

Vastuullisuuden lähtökohdat

Hyvän ruuan ohjelma asettaa vastuullisuustyömme tavoitteet, mutta arvot ja periaatteet ohjaavat toimintatapaamme. Tässä osiossa kerromme muun muassa taloudellisesta vastuusta ja sidosryhmäyhteistyöstä.

Toimintaperiaatteet ja politiikat luovat pohjan vastuullisille toimintatavoille

Raision toimintaperiaatteet, politiikat ja arvot luovat pohjan kaikelle tekemisellemme ja ohjaavat päätöksentekoa. Ne ovat luettavissa verkkosivuillamme www.raisio.com/linjaukset. Arvoista kerromme lisää Terveellisen ruuan ammattilaiset -osiossa sivulla 15.

Raision yleiset toimintaperiaatteet koskevat kaikkea konsernin liiketoimintaa, koko henkilöstöä, johtoa,

hallitusta ja hallintoneuvostoa. Yleiset toimintaperiaatteet ohjaavat raisiolaisten jokapäiväistä työtä ja asettavat perustan kannattavalle ja vastuulliselle liiketoiminnalle. Periaatteista on koko henkilöstölle pakollinen verkkokoulutus suomeksi, englanniksi, puolaksi ja venäjäksi. Vuoden 2019 lopussa 81 (79) prosenttia raisiolaisista oli suorittanut koulutuksen.

Raisio on sitoutunut UN Global Compact -vastuullisuusaloitteeseen ja sen kymmeneen periaatteeseen, jotka koskevat ihmisoikeuksia, työsuojelua, ympäristöä ja lahjontaa.

Raisiolla on myös sisäisiä ohjeistuksia esimerkiksi lahjonnan vastaisuudesta ja eturistiriitojen välttämisestä. Toiminnallamme on useita sertifiointeja, joista kerromme tarkemmin sivulla 14.

Toiminnan eettisyyteen ja lainmukaisuuteen liittyvä neuvonanto

Eettinen toimintatapa määritellään Raision yleisissä toimintaperiaatteissa, joista järjestetään henkilöstölle säännöllisesti koulutusta. Raisiolaiset

saavat tukea eettiseen ja lainmukaiseen toimintaan liittyvissä kysymyksissä ensisijaisesti omalta esimieheltään ja yhtiön lakiosastolta.

Raisiolla on selkeä ohjeistus väärinkäytöksien ilmoittamisesta. Henkilöstöllä on mahdollisuus ilmoittaa mahdollisista väärinkäytöksistä tai niiden epäilyistä omalle esimiehelleen tai tämän esimiehelle. Työntekijät voivat raportoida epäilemistään väärinkäytöksistä myös erilliseen sähköpostiosoitteeseen, jonne tulleet ilmoitukset käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti ottaen huo-

mioon paikallisen lainsäädännön vaatimukset.

Taloudellinen vastuu

Raision toiminta tuottaa lisäarvoa eri sidosryhmille toimintamaissamme. Taloudellinen hyöty jakaantuu muun muassa tavarantoimittajille, henkilöstölle, omistajille ja julkiselle sektorille.

RAISION VASTUULLISTA TOIMINTATAPAA MÄÄRITTELEVÄT PERIAATTEET JA POLITIIKAT:

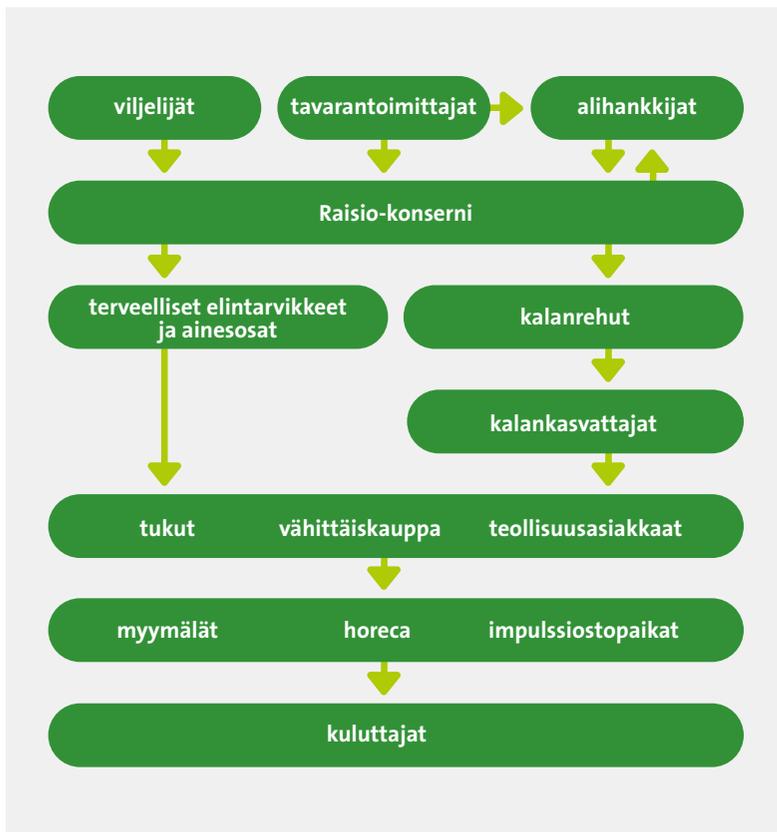
- Raisio-konsernin yleiset toimintaperiaatteet
- Laatu-, ympäristö-, terveys- ja turvallisuuspolitiikka
- Raisio-konsernin tavarantoimittajien eettiset periaatteet
- Raision tietosuojakäytäntö
- Raision tiedonantopolitiikka

Tutustu: www.raisio.com/linjaukset

RAISION TALOUDELLISEN ARVON JAKAUTUMINEN LIIKEVAIHTO 236 M€

Kerromme Raision taloudellisesta tuloksesta tarkemmin erillisenä raporttina julkaistussa vuosikatsauksessamme.

Raision arvoketju

Raision arvoketju ulottuu ruuan alkutuotannosta kuluttajiin. Yhtiö vastaa oman toimintansa vastuullisuudesta. Vaikutusmahdollisuudet ja vuorovaikutuksen aste arvoketjun muissa osissa vaihtelee. Raision kyky ja halu kehittää vastuullisia elintarvikkeita ja kalanrehuja edistävät ruokaketjun kestävyyttä.

Raisio vaikuttaa arvoketjun alkupäähän eli tavarantoimittajiinsa noudattamalla vastuullisen hankinnan periaatteitaan. Tavarantoimittajilta ja alihankkijoilta edellytetään sitoutumista Raision tavarantoimittajien eettisiin periaatteisiin, jotka koskevat muun muassa ympäristövastuuta, kansainvälisten säädösten mukaisia työoloja, lapsi- ja pakkotyövoiman kieltoa sekä syrjinnän vastaisuutta.

Raision suurin raaka-aineryhmä on viljat, jotka Raisio hankkii pääsään-

töisesti Suomesta. Osan konsernin brändituotteista valmistavat alihankkijat, joiden kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä ja sopimuksissa määritellään tarkasti muun muassa käytettävien raaka-aineiden laatuvaatimukset.

Kuluttajien tarpeiden ja ruokailutottumusten ymmärtäminen on avainasemassa tuotevalikoiman kehittämisessä. Raisio tutkii kuluttajien käyttäytymistä ja muuttuvia tarpeita tiiviisti. Siten Raisio pystyy tarjoamaan kaupalle kiinnostavia ja luotettavia brändituotteita, jotka vastaavat kuluttajien tarpeita. Raisiolle on erityisen tärkeää kehittää brändejään siten, että ne ovat kaupalle ja kuluttajille kiinnostavia. Kaupan keskusliikkeet, suurkeittiöt ja teollisuusasiakkaat asettavat Raisiolle kriteerejä tuotteiden vastuullisuudesta ja edellyttävät vastuullisuusasioiden raportointia.

Kuluttajatuotteiden arvoketjun loppupäässä Raisio vaikuttaa kulut-

tajiin viestinnällisesti esimerkiksi ravitsemusneuvonnalla, pakkausten kierrätysmerkinnöillä, resepteillä ja tuotteiden käyttövinkeillä. Kuluttajien kanssa käydään jatkuvaa dialogia muun muassa sosiaalisessa mediassa ja asiakaspalvelukanavissa. Kuluttajat ovat kiinnostuneita Raision brändien vastuullisuudesta, esimerkiksi raaka-aineiden alkuperästä ja pakkausten kierrätettävyydestä.

Raisio on vastuullisen kalankasvatuksen edelläkävijä. Yhtiön kalanrehuinovaatiot ovat vähentäneet merkittävästi kalaketjun ympäristövaikutuksia.

Avoin yhteistyö sidosryhmien kanssa

Raisio on jatkuvassa vuoropuhelussa sidosryhmiensä kanssa ja se on keskeinen osa yritysvastuutyötä. Yhtiön vastuullisuustyön olennaisimmat teemat on määritelty sidosryhmäanalyysillä. Raision tärkeimmät sidosryhmät ovat henkilöstö, kuluttajat, asiakkaat, omistajat, tavarantoimittajat ja alihankkijat, media sekä oppilaitokset. Sidosryhmät on tunnistettu Raision liiketoimintojen kanssa.

Viereisessä taulukossa kerromme sidosryhmävuorovaikutuksen tavoista ja vuoden 2019 aikana esiin nousseista teemoista.

SIDOSRYHMÄ	VUOROVAIKUTUSKANAVA	SIDOSRYHMÄN KESKEISIÄ Keskustelunaiheita vuonna 2019
Henkilöstö	Jatkuva ja avoin vuorovaikutus työyhteisössä, kehityskeskustelut, koulutukset, henkilöstöinfot, esimieskirjeet, intranet, henkilöstötutkimukset, työryhmät	Henkilöstötutkimuksen havainnot, arvotyöskentely
Kuluttajat	Kuluttajapalvelu, sosiaalinen media, brändien verkkosivut, uutiskirjeet, mainonta, mediaviestintä, kuluttajatutkimukset, konsulentit	Tuotteiden pakkaukset, raaka-aineiden vastuullisuus
Asiakkaat mm. vähittäiskauppa, tukkukauppa, leipomot ja teollisuus, suurkeittiöt, kalankasvattajat	Suorat asiakaskontaktit, verkkosivut, tapahtumat, asiakaslehti AquaMakasiini kalankasvattajille	Tuotteiden pakkaukset, raaka-aineiden vastuullisuus, ympäristötavoitteet
Omistajat, institutionaaliset sijoittajat ja analyytikot	Taloudelliset tiedonannot pörsstitiedotteina ja muun taloudellisen raportoinnin kautta, verkkosivujen sijoittaja-osio. Kasvokkaista dialogia sijoittajien ja analyytikkojen kanssa, esim. yhtiökokoukset, road showt, johdon tapaamiset ja pääomamarkkinapäivien kautta.	Raision strategia ja sen toteuttaminen, investoinnit
Viranomaiset	Tapaamiset, vaikuttaminen järjestöissä, kts. Raision jäsenyydet	Ei erityisiä keskustelunaiheita vuonna 2019
Tavarantoimittajat, sopimusviljelijät, alihankkijat	Suorat kontaktit, tapaamiset, auditoinnit, tavarantoimittajien eettiset periaatteet, toimittajien itsearviointit, sopimusviljelijätilaisuudet, messut	Tuoteturvallisuus, sitouttaminen eettisiin periaatteisiin
Media	Suorat kontaktit, tapaamiset, haastattelut, lehdistötilaisuudet, tiedotteet, sosiaalinen media, verkkosivut	Raision strategia ja sen toteuttaminen, investoinnit
Oppilaitokset	Kummikoulut, puhujavierailut, yritysvierailut, projektityöt, tutkimusyhteistyö, yhteistyö Raision Tutkimussäätiön kautta	Vastuullisuus, kauran ominaisuudet, uramahdollisuudet Raisiossa

Olellaiset vastuullisuusteemat

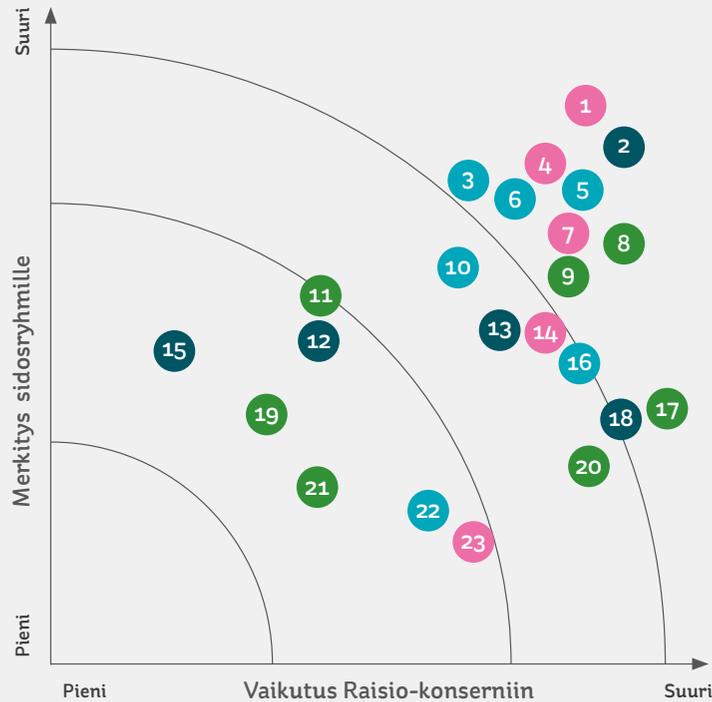
Keskitymme vastuullisuustyössämme sidosryhmille ja yhtiön toiminnalle olellaisimpiin teemoihin. Vastuullisuusteemojen olellaisuusarvio ohjaa Raision yritys vastuutyötä ja se on pohjana Hyvän ruuan ohjelman tavoitteille.

Raision olellaisuusarvio päivitettiin vuoden 2017 lopulla. Sidosryhmien näkemyksiä tärkeistä vastuullisuusteemoista kartoitettiin sidosryhmä-analyysillä, johon osallistui yhteensä 1400 kuluttajaa, asiakasta, työntekijää ja sijoittajaa. Analyysin jälkeen Raision johto arvioi teemojen nykyisen tai potentiaalisen taloudellisen, sosiaalisen tai ympäristövaikutuksen yhtiölle. Raision hallitus on vahvistanut olellaisuusarvion.

Raision ja sidosryhmien näkemysten pohjalta tunnistetut ja priorisoidut tärkeimmät vastuullisuuskohdat on ryhmitelty alla olevaan kaavioon.

RAISION TÄRKEIMMÄT VASTUULLISUUSTEEMAT

Numerot viittaavat sidosryhmien käsitykseen aiheiden tärkeysjärjestyksestä.

Terveellisyys ja luonnollisuus

- 1 Tinkimätön tuoteturvallisuus
- 4 Luontaisten maku- ja väriaineiden käyttö ja lisäaineiden välttäminen
- 7 Pakkausmerkintöjen helppolukuisuus ja ymmärrettävyys
- 14 Tuotteiden sokeripitoisuuden pienentäminen
- 23 Kasvipohjaiset raaka-aineet

Työturvallisuus ja -hyvinvointi

- 3 Työhyvinvoinnin parantaminen
- 5 Työtatapaturmien ehkäiseminen
- 6 Henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen
- 10 Tasa-arvo ja syrjimättömyys työyhteisössä
- 16 Avoimen yrityskulttuurin edistäminen
- 22 Työn ja vapaa-ajan tasapainon edistäminen

Kestävä ruokaketju

- 8 Raaka-aineiden jäljitettävyys
- 9 Tuotepakkausten ympäristöystävällisyys
- 11 Tuotannon jätemäärän vähentäminen
- 17 Vastuullinen toimitusketjun hallinta
- 19 Paikalliset raaka-aineet
- 20 Kestävää kehitystä tukevat tuoteinnovaatiot
- 21 Uusiutuvan energian käyttö tuotteiden valmistuksessa

Vastuullinen toimintatapa

- 2 Eettisten toimintaperiaatteiden noudattaminen
- 12 Raisio vastuullisena veronmaksajana
- 13 Tuotteiden vastuullinen markkinointi kuluttajille
- 15 Ihmiskaupan torjuminen toimitusketjussa
- 18 Liiketoiminnan kannattavuus

Henkilöstö mukana vastuullisuusohjelman tekemisessä

Olenaisuusanalysista saimme vahvan pohjan vastuullisuusohjelman suunnitteluun. Asetimme tavoitteeksi, että ohjelman tulee olla kunnianhimoinen, selkeä ja sen tulee sitouttaa organisaatiota laajasti vastuullisuustyöhön.

Täsmensimme kilpailuetua tuovia vastuullisuusteemoja sekä hahmottelimme tavoitteita kymmenessä sisäisessä työpajassa vuoden 2018 aikana. Raisio-konsernin johtoryhmä vahvisti uudet vastuullisuustavoitteemme ja Hyvän ruuan ohjelman syksyllä 2018.

Uusi vastuullisuuden johtamismalli

Hyvän ruuan ohjelman toteutus alkoi vuoden 2019 alusta ja samalla päivitettiin Raision vastuullisuuden johtamismalli. Jokaisella ohjelman viidellä teemalla on oma ohjausryhmänsä sekä nimetty projektipäällikkö. Projektien ohjausryhmissä on jäseniä organisaation eri osista ja maista. Lisäksi teemoille on nimetty omistajat konsernin johtoryhmästä.

Uusi johtamismalli ja osallistava työtapa on sitouttanut henkilöstöä aiempaa laajemmin mukaan vastuullisuustyöhön. Hyvän ruuan ohjelman tavoitteet on integroitu eri toimintojen prosesseihin ja tavoitteisiin.

RAISION VASTUULLISUUDEN JOHTAMISMALLI

Hallitus	Valvoo vastuullisuuden toteutumista ja vahvistaa olennaiset teemat sekä keskeiset periaatteet.
Hallituksen tarkastusvaliokunta	Tarkastaa hallituksen toimintakertomuksen osana olevan muiden kuin taloudellisten tietojen raportin.
Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä	Vastaa Raisio-konsernin yritys vastuusta osana yhtiön strategiaa.
Lakiasiaain- ja vastuullisuusjohtaja	Johtaa Raisio-konsernin vastuullisuustyötä ja vastaa vastuullisuusohjelman eli Hyvän ruuan ohjelman etenemisestä.
Vastuullisuus-työryhmä	Kehittää ja koordinoi Raisio-konsernin yritys vastuutyötä. Konsultoi ja auttaa koko organisaatiota toteuttamaan Hyvän ruuan ohjelmaa. Vastaa vastuullisuusraportoinnista ja -viestinnästä.
Vastuullisuuden ohjausryhmät	Vastaavat Hyvän ruuan ohjelman viiden pääprojektin toimenpiteiden käytännön organisoinnista ja toteutuksesta sekä tavoitteiden saavuttamisesta.

RAISIO OYJ TAI SEN TYTÄRYHTIÖT OVAT JÄSENIÄ SEURAAVISSA JÄRJESTÖISSÄ:

- ETL, Elintarviketeollisuusliitto
- ETS, Elintarviketieteiden Seura
- FBTA, Finnish Business Travel Association – Suomen liikematkakayhdistys
- FEFAC, European Feed Manufacturers' Federation
- Funktionaalisten elintarvikkeiden kehittämiskeskus
- Food and Drink Federation (Iso-Britannia)
- Food Drink Ireland (IBEC)
- Gafta, The Grain & Feed Trade Association
- Huoltovarmuuskeskus
- ICC, International Chamber of Commerce
- IGD - Institute of Grocery Distribution (Iso-Britannia)
- International Plant Sterols and Stanols Association (IPSSA)
- Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys
- MMM, Vilja-alan yhteistyöryhmä
- Pro Ruis ry
- Ravitsemusterapeuttien yhdistys
- RTRS, Roundtable of Responsible Soy
- RSPO, Roundtable on Sustainable Palm Oil
- Suomalaisen Työn Liitto
- Suomen Anti-Piratismiyhdistys ry
- Suomen Kalankasvattajaliitto ry
- Suomen Kaurayhdistys ry
- Suomen Logistiikkayhdistys
- Suomen Maataloustieteellinen seura
- Suomen Pakkausyhdistys
- Suomen Teollisuus oikeudellinen yhdistys ry
- Turun Kauppakamari
- Turun Kauppakorkeakouluseura ry
- Ålands Fiskodlarförening rf

GRI

Raportoimme GRI- standardin mukaisesti

Raision yritysraportin sisältö rakentuu Hyvän ruuan ohjelman teemojen ympärille. Raportti noudattaa GRI standards -ohjeiston Core-tasoa. Raportille ei ole tehty ulkoista varmennusta.

Raisio raportoi yritys vastuustaan konsernina ja raportointi kattaa kaikki konsernin toiminnot. Esitetyissä vertailuluvuissa on mukana vain jatkuvien toimintojen vaikutukset. Konsernin laskentarajaan kuuluvat emoyhtiö Raisio Oyj, sen tytäryhtiöt sekä näiden omistamat tytäryhtiöt, jotka on lueteltu tilinpäätöksessä.

Raision yritysraportti sisältää konsernin oman toiminnan vaikutukset.

GRI-SISÄLTÖINDEKSI

TUNNUS	GRI:n SISÄLTÖ	SIVU	LISÄTIEDOT	UN GLOBAL COMPACT
	Organisaation profiili			
102-1	Raportoitavan organisaation nimi	2		
102-2	Tärkeimmät brändit, tuotteet, palvelut	2		
102-3	Pääkonttorin sijainti	2		
102-4	Maat, joissa merkittävää toimintaa	2		
102-5	Omistusrakenne ja yhtiömuoto	2		
102-6	Markkina-alueet	2		
102-7	Organisaation ja liiketoiminnan koko	2 ja Vuosikatsaus		
102-8	Henkilöstön määrä ja profiili	19		
102-9	Toimitusketjun kuvaus	33		
102-10	Organisaation ja toimitusketjun merkittävät muutokset	Ei merkittäviä muutoksia		
102-11	Varovaisuusperiaatteet	14, 19, 22, 27		
102-12	Ulkoiset periaatteet ja aloitteet joihin sitouduttu	31		
102-13	Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	37		

TUNNUS	GRI:n SISÄLTÖ	SIVU	LISÄTIEDOT	UN GLOBAL COMPACT
	Strategia			
102-14	Toimitusjohtajan katsaus	3		x
102-15	Vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	14, 19, 22, 27, 33		
	Liiketoiminnan eettisyys			
102-16	Arvot, periaatteet, standardit joihin sitouduttu	18, 31		x
102-17	Toiminnan eettisyyteen ja lainmukaisuuteen liittyvä neuvonanto	31		x
	Hallinto			
102-18	Hallintomalli	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä		
102-20	Yritysvastuun hallinnointi	36		
102-35	Palkitsemispolitiikat	Palkka- ja palkkioselvitys		
102-38	Henkilöstön ja toimitusjohtajan vuotuinen palkkojen ja palkkioiden suhdeluku	19		
	Sidosryhmävuorovaikutus			
102-40	Luettelo organisaation sidosryhmistä	34		
102-41	Työehtosopimusten piiriin kuuluvat työntekijät	19		

GRI-SISÄLTÖINDEKSI

TUNNUS	GRI:n SISÄLTÖ	SIVU	LISÄTIEDOT	UN GLOBAL COMPACT
102-42	Sidosryhmien määrittely- ja valintaperusteet	34		
102-43	Sidosryhmävuorovaikutukseen käytetty lähestymistapa ja sen tarkoitus	34		
102-44	Keskeiset keskustelunaiheet	34		
	Olellaiset näkökohdat ja rajaukset			
102-45	Tilinpäätöksessä raportoitavat yksiköt	Vuosikatsaus		
102-46	Selvitys raportin rajausprosessista	39		
102-47	Luettelo olellaisista näkökohdista	35		
102-48	Merkittävät oikaisut edellisten raporttien tietoihin	Ei oikaisuja.		
102-49	Merkittävät muutokset raportin laajuudessa ja rajauksissa	Ei merkittäviä muutoksia laajuudessa ja rajauksissa.	Raisio raportoi toiminnastaan jatkuvien liiketoimintojen osalta.	
102-50	Raportointijakso	2019		
102-51	Edellisen raportin päiväys	3/2019		
102-52	Raportin julkaisu tiheys	Kerran vuodessa		
102-53	Raportin yhteystiedot	communications@raisio.com		
102-54	GRI-standardin mukainen raportointi	Core-taso		

TUNNUS	GRI:n SISÄLTÖ	SIVU	LISÄTIEDOT	UN GLOBAL COMPACT
102-55	GRI-sisältövertailu	39		
102-56	Raportin ulkoinen varmennus	Ei ulkoista varmennusta.		
	Taloudellinen vastuu			
201-1	Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	32		
204-1	Ostot paikallisilta toimittajilta	27	Raportoimme viljaostot kotimaisilta viljelijöiltä.	
205-2	Korruption vastaiset toimet	Vuosikatsaus		x
	Ympäristövastuu			
301-1	Raaka-aineet	27	Raportoimme tuotteiden raaka-aineet.	x
302-1	Organisaation oma energian kulutus	22		x
302-3	Energiatehokkuus	22		
302-4	Energiankulutuksen väheneminen	22		x
303-1	Veden kulutus	24		x
304-1	Toimipaikat suojelluilla alueilla tai niiden välittömässä läheisyydessä	22		x
305-1	Suorat päästöt	22		x

GRI-SISÄLTÖINDEKSI

TUNNUS	GRI:n SISÄLTÖ	SIVU	LISÄTIEDOT	UN GLOBAL COMPACT
305-2	Epäsuorat päästöt	22		x
305-4	Kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti	22		x
305-5	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	22		x
306-1	Jätevedet	24		x
306-2	Jätteet	23		
307-1	Sakot ja muut sanktiot ympäristömääräysten rikkomisesta	Ei sakkoja tai sanktioita.		x
	Sosiaalinen vastuu			
401-1	Rekrytointi ja vaihtuvuus	19		x
403-2	Työtapaturmat, sairauspoissaolot	19	Tietoa ei ole raportoitu sukupuolen mukaan.	x
404-3	Kehityskeskusteluprosessien kattavuus	19		
405-1	Monimuotoisuus ja tasa-arvoiset mahdollisuudet	19		x
	Elintarvikealan vastuullisuus			
FP1	Vastuullisen hankinnan periaatteiden noudattaminen	26		x
FP2	Sertifioitujen raaka-aineiden osuus	27	Raportoimme vastuullisuus-sertifioitujen raaka-aineiden käytöstä.	x
	Sertifioiduissa tuotantolaitoksissa valmistettujen tuotteiden osuus			